

HEEFT HET “HUIZEKEN VAN MAASTRICHT” ZIJN VIERDE UITGAVE TE GENT GEMIST ? (1)

Na de val van Gent op 17 september 1584, die het einde betekende van de Calvinistische Republiek, plande Gent een Blijde Inkomst voor Alexander Farnese, hertog van Parma. Hiervoor deed de magistraat een beroep op diverse kunstenaars waar onder de toenmalige deken van de schildersgilde Lieven van der Schelde, die waarschijnlijk ook het algemeen toezicht kreeg over de werkzaamheden. Van alle versierselen die waren opgericht voor de Blijde Intrede maakte Lieven van der Schelde een album met aquarellen. Farnese werd te Gent verwacht op 30 september of 1 oktober 1584. Zoals bekend stuurde de hertog van Parma zijn kat omdat hij het op dat ogenblik te druk had met het beleg van Antwerpen. De versierselen bleven overal ter plaatse in de stad staan tot 11 december 1585, dus ruim meer dan een jaar na het oprichten ervan, tot de Gentenaars het wachten beu waren en ze afbraken. Het album dat vermoedelijk voor Farnese bestemd was heeft Lieven van der Schelde uiteindelijk aan de Gentse schepenen aangeboden (2). Toen we nog niet zo lang geleden de tentoonstelling “De val van Gent in 1584” in het Museum Arnold Vander Haeghen, gingen bekijken, werd

Aquarel van Lieven van der Schelde, 1584, verzameling Bijloke Museum (Copyright A.C.L. Brussel - N° 157057)

onze aandacht getrokken door een van de aquarellen van Lieven van der Schelden (zie afbeelding). Deze geeft ons een beeld van de Schelde(Reep) met op de achtergrond de Braemgaten. Rechts bemerken we het hof van St.Baafs (op die plaats staat nu het Gouvernementsgebouw). Vooraan ligt een schip op het water voorzien van de vaandels van Filips II en Alexander Farnese, alsook enkele wapenschilden waaronder dat van de Stad Gent. Midden op het schip staat een hoge mast met bovenop een eigenaardige constructie. De vorm van dit bouwsel, ondanks enkele kleine verschillen, deed ons onmiddellijk denken aan het "Huizeken van Maastricht". Gezien dat dit volksspel bij voorkeur werd ten tonele gebracht bij een Blijde Intrede, mogen we redelijkerwijze aannemen dat men ook bij deze gelegenheid dit spektakel wou opvoeren. Plannen hieromtrent konden we echter in de archivalia niet terugvinden. Ook bij de Maastrichtse versie van de burcht was het blijkbaar de gewoonte deze te versieren met wapenschilden e.d. Door het wegblijven van Farnese miste waarschijnlijk het "Huizeken" zijn vierde uitgave te Gent.

David MAES

NOTEN

- 1) Zie ons artikel in Ghendtsche Tydinghen, 1985 nr. 2, blz 64 - 73, waarvan het bovenstaande een aanvulling is.
- 2) Werner Waterschoot : Vorstelijke Intochten 1577 -1584 in : Het eind van een rebelse droom, Gent 1984, blz 122 - 124.